

ostatniego tekstu w publikacji pokonferencyjnej. Autor skupił się na uwagach i potrzebach dydaktycznych w zakresie dyplomatyki polskiej XX wieku, a co za tym idzie, położył nacisk na kształcenie umiejętności krytyki źródeł historycznych. Omawiana książka kończy się podsumowaniem obrad *Belliculum diplomaticum IV Thorunense* autorstwa Waldemara Chorążyczewskiego, który przewiduje pomyślną przyszłość dla tego rodzaju spotkań archiwalnych. Licznie podjęte problemy mogą stanowić asumpt do szerokich konfrontacji myśli dyplomatycznej w całym jej wachlarzu problemowym i epokowym.

Mikołaj Tomaszewski (Toruń)

Unia Lubelska z 1569 roku. Z tradycji unifikacyjnych i Rzeczypospolitej, red. T. Kempa i K. Mikulski, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2011, ss. 238

Dziewiętnaście artykułów składających się na omawiany tom to rezultat konferencji naukowej zorganizowanej przez Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Tematyka unii lubelskiej z 1569 roku została przez uczestników konferencji potraktowana bardzo szeroko. W publikacji znajdziemy, między innymi, artykuły poświęcone Prusom Książęcym, procesom integracyjnym Korony i Litwy oraz wojnom toczonym na obrzeżach Rzeczypospolitej. Zamieszczone w książce publikacje pozwalają przyrzeć się unii lubelskiej i jej znaczeniu w dziejach Polski, Litwy, Ukrainy, a także Białorusi z perspektywy ponad 440 lat.

Publikację otwiera wstęp autorstwa Krzysztofa Mikulskiego, który pokrótce przedstawił integrację terytorialną Polski od czasów średniowiecza do XVI wieku oraz towarzyszące temu procesowi przemiany ustrojowe. We wstępie zwrócono również uwagę na to, jak ważnym i „unikatowym” wydarzeniem był związek polityczny Polski i Litwy na mapie ówczesnej Europy Środkowo-Wschodniej.

Właściwą część pracy rozpoczyna studium Mariusza Markiewicza *Unia polsko-litewska na tle innych unii europejskich*. Autor podkreślił wyjątkowość tego wydarzenia, za porównywalne w Europie uznając tylko układy zawarte pomiędzy Węgrami i Chorwacją oraz Anglią i Szkocją. Ważny głos w badaniach nad stosunkami

Polski i Litwy stanowią referaty toruńskich historyków. Wśród nich jest Janusz Małek, który przybliży czytelnikowi tematykę dążeń unifikacyjnych Prus Polskich. Jacek Wijaczka natomiast opisał powiązania Prus Książęcych z Polską, stwierdzając, że Korona nie tylko nie wykorzystwała możliwości powiązania Prus z Polską, ale także odrzuciła zabiegi Albrechta Hohenzollerna dążącego do zacieśnienia wzajemnych stosunków.

Prezentowana publikacja zawiera również artykuły poświęcone tematyce integracji księstw oświęcimsko-zatorskiego i siewierskiego z Koroną autorstwa Zdzisława Nogi oraz wywód Andrzeja Kamieńskiego, który przyjrzał się próbom unifikacji ziemi łęborsko-bytowskiej. Genute Kirkene z Wilna przedstawiła stosunek rodu Chodkiewiczów do unii, natomiast Petro Kulakovskij z Ostroga naświetlił temat połączenia ziemi czernihowsko-siewierskiej z Koroną. Interesującym artykułem jest tekst Wiktora Brechuneki z Kijowa, który zajął się porównaniem unii lubelskiej z unią hadziacką z 1658 roku. Artykuł ten podkreśla podobieństwo pomiędzy obiema uniami. Obydwie wyznaczały zasady wspólnego istnienia społeczeństw polskiego, ruskiego i litewskiego w jednym organizmie politycznym.

Pracę zamyka artykuł autorstwa Tomasza Kempy pt. *Czy unia brzeska wpłynęła na procesy integracyjne na ziemiach ruskich Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego*, w którym autor przedstawił tezę, że w pierwszej połowie XVII wieku unia doprowadziła do faktycznego osłabienia Rzeczypospolitej.

Mikołaj Tomaszewski (Toruń)

Do szarży marsz, marsz ... Studia z dziejów kawalerii, t. 2, red. Aleksander Smoliński, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2012, ss. 540

Wydana przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika pozycja to zbiór czterech obszernych artykułów przedstawiających wybrane zagadnienia z historii kawalerii. Publikację otwiera artykuł Mariusza Machynia dotyczący jazdy litewskiej w początkowym okresie działań Komisji Wojskowej Wielkiego Księstwa Litewskiego. Omawiane studium zostało oparte na obszernej literaturze przedmiotu oraz na ogromnej bazie archiwalnej, która wpro-